

Pensjons- og forsikringsvilkår gjeldende fra 1.1.2011 for Aker Pensjonskasse Konsernpensjonskasse etter lov om foretakspensjon

AKER PENSJONSKASSE

1. Innledning

1.1 Virkeområde

Disse pensjons- og forsikringsvilkårene (vilkårene) gjelder for pensjonsordninger i Aker Pensjonskasse i henhold til lov om foretakspensjon samt fripolise utgått fra kollektive pensjonsordninger i Aker Pensjonskasse. Risikodekningene kan være med eller uten rett til fripolise. Dette fremgår av pensjonsoppgaven og avtalen med det enkelte foretak.

De forsikringsmessige og forsikringsrettslige bestemmelsene følger under og beskriver vilkårene for den oppførte informasjon på pensjonsoppgaver og fripoliser.

For pensjonsordningen gjelder disse vilkårene, avtalen med det enkelte foretak og pensjonskassens vedtekter. Ved siden av disse vilkårene gjelder forsikringsvirksomhetsloven (lov om forsikringsselskap, pensjonsforetak og deres virksomhet mv.), lov om forsikringsavtaler, lov om foretakspensjon og lovgivningen ellers. Vedtektene, avtalen, pensjonsoppgaven og vilkårene gjelder foran der hvor de skiller seg fra lovregler som kan fravikes. .

1.2 Forklaring og begreper

- Pensjonsordningen** = pensjonsordning etter lov om foretakspensjon.
- Foretaket, konsernforetaket** = arbeidsgiver.
- Pensjonskassen** = Aker Pensjonskasse
- Avtalen** = avtale om pensjonsordningen etter lov om foretakspensjon mellom foretaket/konsernforetaket og pensjonskassen.
- Pensjonsytelser** = alderspensjon, ektefellepensjon, barnpensjon og uførepensjon.
- Medlemmet** = arbeidstaker eller pensjonist som har rettigheter i henhold til avtalen.
- Pensjonistenes overskuddsfond** = fond for overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling.
- Opptjent pensjon (fripolise)** = den pensjonsrettighet medlemmet til enhver tid har tjent opp og som det har rett til dersom medlemskapet opphører.

- Premiereserve** = avsetning til dekning av den til en hver tid opptjente pensjon for hvert medlem.
- Folketrygdens grunnbeløp (G)** = basisbeløpet for beregning av folketrygdens pensjoner.
- Uttaksgrad** = Medlem kan i melding til pensjonskassen bestemme at uttak av alderspensjon bare skal gjelde en del av pensjonsytelsen.
- Opptjeningsalder** = 67 år og angir når medlemmenes rett til alderspensjon etter regelverket vil være opptjent.
- Pensjonsgrad** = For alderspensjon beskriver dette uttaksgraden. Ved uførepensjon angir dette uføregraden.

FORSIKRINGSMESSIGE BESTEMMELSER

2. Medlemskap

2.1 Opptaksbestemmelser

Som medlemmer av pensjonsordningen opptas alle arbeidstakere i foretaket og konsernforetakene som:

- er pliktig medlem av folketrygden etter bestemmelsene i lov om folketrygd,
- er helt arbeidsdyktig; Er arbeidstakeren ikke helt arbeidsdyktig på det tidspunkt vedkommende ellers skulle tas opp som medlem, skal vedkommende tas opp når han/hun blir helt arbeidsdyktig igjen. Arbeidstakere som er delvis uføre og ansettes i deltidsstilling skal tas opp som medlem, men sikres ikke ytelser med døds- eller uførerisiko.
- ikke går inn under annen pensjonsordning som foretaket eller konsernforetaket betaler premie eller avgift til og som gir ytelser av minst tilsvarende verdi.
- har fylt 20 år.
- har arbeidstid som utgjør minst 20 % av full arbeidstid i tilsvarende stilling. Sesongarbeidere skal bare tas opp som medlem dersom det arbeid som er utført i løpet av de siste tre år, for hvert år minst utgjør 20 % av fulltidsstilling.
- Arbeidstakere som blir ansatt i stilling i foretaket etter nådd opptjeningsalder, har ikke rett til å bli medlem.

Opptak av nye medlemmer finner sted når alle punktene ovenfor er oppfylt.

2.2 Videre om medlemskap

Arbeidstakere i foretaket og konsernforetakene som fyller vilkårene under pkt. 2.1, har rett og plikt til å være medlemmer av pensjonsordningen med rettigheter og plikter etter avtalen og disse vilkår.

Som medlem regnes også alderspensjonist med pensjon fra pensjonsordningen som har sluttet i foretaket eller konsernforetaket og som samtidig tar ut pensjon (tidligst fra fylte 62 år) og arbeidstaker som er blitt ufør mens vedkommende var i foretakets eller konsernforetakets tjeneste.

Arbeidstaker som har lovbestemt permisjon for et fastsatt tidsrom og som forutsettes å gjenoppta arbeid i foretaket eller konsernforetaket etter endt permisjon, skal være medlem av pensjonsordningen i permisjonstiden.

Arbeidstaker som har permisjon i henhold til avtale skal være medlem av pensjonsordningen i permisjonstiden etter generelle retningslinjer fastsatt av foretaket og konsernforetakene.

Arbeidstaker som er permittert som følge av driftsinnskrenkninger mv. skal være medlem av pensjonsordningen.

2.3 Opphør av medlemskap

Et medlem som slutter i foretaket eller konsernforetaket uten samtidig å ta ut alderspensjon fra ordningen, opphører ved fratredelsen å være medlem av pensjonsordningen.

Medlemskapet opphører dog tidligst 14 dager etter at foretaket, konsernforetaket eller pensjonskassen har gitt skriftlig varsel om at medlemskapet opphører, jf. lov om forsikringsavtaler § 19–6.

3. Tjenestetid, medregning og opptjente pensjoner

3.1

Pensjongivende tjenestetid fastsettes som antall år og dager som har medgått fra arbeidstakeren ble ansatt i foretaket eller konsernforetaket, dog tidligst fra opprettelse av pensjonsordningen som angitt i avtalen.

Tjenestetiden skal beregnes som samlet tjenestetid ved sammenhengende ansettelse i foretak som inngår eller har inngått i konsernet, jf.

lov om foretakspensjon § 12–2 tredje ledd bokstav b og avtalens beskrivelse av pensjonsplanen.

For avbrudd i tjenestetiden som skyldes sykdom eller lovbestemt permisjon gjøres ikke noe fradrag. I hvilken utstrekning andre permisjoner skal komme til fradrag, avgjøres i hvert enkelt tilfelle etter generelle retningslinjer fastsatt av foretaket og konsernforetakene.

Medlem som ved nådd opptjeningsalder ikke har opptjent full pensjon, og som fortsatt har stilling i foretaket, skal godskrives etterfølgende tjenestetid. Ved beregningen av pensjonsopptjening etter nådd opptjeningsalder skal det ses bort fra endringer i lønn og beregnet folketrygd for medlemmet etter nådd opptjeningsalder. Opptjeningen opphører under en hver omstendighet senest ved fylte 75 år.

3.2

Det tas ikke hensyn til om arbeidstakere tidligere har vært medlem i annen pensjonsordning, med unntak av det som er angitt i avtalen med foretaket eller konsernforetaket.

3.3

Medlemmer som etter bestemmelsene i pkt. 3.1 og 3.2 får en pensjongivende tjenestetid ved opptjeningsalder på minst 30 år, oppnår fulle pensjoner. Medlemmer som får mindre enn 30 års pensjongivende tjenestetid får avkortede pensjoner.

Avkortede pensjoner utgjør så stor andel av fulle pensjoner som tjenestetid ved opptjeningsalder avrundet til nærmeste hele antall år utgjør i forhold til tjenestetid for rett til full pensjon etter første ledd.

En pensjon som blir aktuell før nådd opptjeningsalder pga. død eller uførhet, fastsettes på grunnlag av den tjenestetid medlemmet ville ha fått om det hadde vært ansatt i foretaket eller konsernforetaket til nådd opptjeningsalder.

3.4

Opptjente pensjoner skal til enhver tid utgjøre så stor andel av pensjoner etter pkt. 3.3 første og annet ledd som pensjongivende tjenestetid på beregningstidspunktet utgjør i forhold

til pensjongivende tjenestetid ved opptjeningsalder.

4. Pensjonsgrunnlag

4.1

Pensjonsgrunnlaget, dvs. grunnlaget for beregning av pensjonsytelsene, jf. lov om foretakspensjon § 5–4, er den lønn som medlemmet mottar fra foretaket eller konsernforetaket, begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

I lønnen gjøres det fradrag for overtidsgodtgjørelse, skattepliktige naturalytelser, utgiftsgodtgjørelser og andre varierende eller midlertidige tillegg.

Dersom lønnen til en arbeidstaker blir satt ned som følge av skifte av stilling eller annen endring av arbeidsoppgavene, skal opptjent pensjon fastsettes etter reglene i lov om foretakspensjon § 4–4 første og annet ledd. Det ses bort fra endringer de siste fem år før nådd opptjeningsalder.

Endringer i pensjonsytelsene trer i kraft den dag endringen i pensjonsgrunnlaget finner sted.

For medlemmer som mottar uførepensjon blir pensjonsgrunnlaget først regulert når vedkommende blir helt arbeidsdyktig igjen.

Endringer i pensjonsytelsene som følge av endringer i pensjonsgrunnlaget kan ikke frata et medlem pensjonsrettigheter som det allerede har opparbeidet i pensjonsordningen.

5. Opptjeningsalder og uttak av alderspensjon

5.1

Opptjeningsalderen er 67 år.

Rett til alderspensjon inntreer tidligst ved fylte 62 år.

6. Alderspensjon

6.1

Full årlig alderspensjon jf. beskrivelse av alderspensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket

For medlemmer som har deltidsstilling (redusert arbeidstid) beregnes alderspensjonen først av

pensjonsgrunnlaget etter full stilling. Deretter avkortes pensjonen i forhold til den aktuelle deltidsstilling.

6.2

Alderspensjon ytes fra uttak av pensjon og utbetales enten livsvarig eller opphørende ved 77 eller 82 år.

Utbetalingstiden for opphørende ytelser vil settes ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig alderspensjon utgjør 20 % av folketrygdens grunnbeløp (G).

Medlem i foretak eller konsernforetak kan velge å ta ut deler av alderspensjonen. Uttaksgradene 20, 40, 50, 60 og 80 % kan anvendes. Uttaksgraden kan likevel ikke være mindre enn det som er nødvendig for at samlet årlig pensjon utgjør om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp

Fripoliseinnehavere kan ikke ta ut alderspensjonen gradert.

Ved uttak av alderspensjon før 67 år, skal medlemmet gi pensjonskassen melding som angir fra hvilket tidspunkt alderspensjon skal utbetales, og om eventuell gradering. Dersom det ikke er sendt melding om uttak av alderspensjon før fylte 67 år, vil pensjonsutbetalingen bli iverksatt. Medlemmet kan likevel velge å utsette uttaket til fylte 75 år.

Uttaksgraden kan på ethvert tidspunkt etter uttak endres til fullt uttak av pensjon. Uttaksgraden kan for øvrig endres ved nådd opptjeningsalder og deretter maksimalt én gang årlig.

Ved fylte 75 år vil eventuelt gradert uttak bli endret til fullt uttak.

Ved uttak av alderspensjon før opptjeningsalderen, gjøres det et standardfradrag i premiereserven knyttet til den del av alderspensjonen som tas ut. Seleksjonsfradraget fastsettes iht. lov om foretakspensjon § 5-7c. Fradraget i premiereserven medfører en reduksjon av pensjonen som utbetales.

Medlem som mottar uførepensjon etter lov om foretakspensjon, kap. 6, kan ikke samtidig ta ut alderspensjon i den utstrekning samlet uføre- og alderspensjon overstiger en pensjonsgrad på 100 %.

Blir medlemmet ufør etter uttak av alderspensjon, reduseres alderspensjonen slik at pensjonsgraden ikke overstiger 100 %.

6.3

Melding om oppstart av uttak eller endring av uttaksgrad må gis til pensjonskassen senest to måneder før utbetalingen eller endringen skal tre i kraft.

Dersom det er avtalt at alderspensjonen skal reduseres eller opphøre ved en bestemt alder, skjer dette ved utgangen av måneden før medlemmet når denne alderen.

Ved uttak av alderspensjon før nådd opptjeningsalder, skal de alminnelige regler for pensjonsregulering følges, også for det tilfellet at det samtidig betales premie etter lov om foretakspensjon.

Dersom medlemmet dør mens det ytes alderspensjon, utbetales alderspensjonen til og med måneden etter døds måneden.

7. Uførepensjon

7.1

Medlem som før nådd opptjeningsalder får redusert sine inntektsmuligheter i ethvert arbeid som vedkommende kan utføre sammenlignet med inntektsmulighetene vedkommende hadde før sykdommen, skaden eller lytet oppstod, har rett til uførepensjon.

Full uførepensjon utgjør den alderspensjon medlemmet ville ha fått om det var blitt stående i stillingen til nådd opptjeningsalder jf. beskrivelse av uførepensjonsplanen i avtale med foretaket eller konsernforetaket. For medlemmer som fortsatt er i arbeid for foretaket eller konsernforetaket beregnes uførepensjonen ut fra det pensjons-grunnlag vedkommende hadde da uførheten inntrådte. For medlemmer med fripoliser benyttes pensjonsytelsen for uførepensjon som beskrevet på siste kontoutskrift.

Dersom medlemmet har tappt hele sin inntektsevne får det full uførepensjon. Ved delvis tap av inntektsevne avkortes uførepensjonen i forhold til uføregraden. Blir inntektsevnen senere endret, endres uførepensjonen tilsvarende. Er uføregraden lavere enn 25 %, ytes ingen pensjon.

Til uførepensjonen ytes barnetillegg på 10 % av uførepensjonen for hvert barn

inntil 6 barn under henholdsvis 18/21 år som medlemmet plikter å forsørge eller forsørger, jf. beskrivelse av barnepensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket eller som beskrevet i fripolisen.

Uførepensjon begynner å løpe fra det tidspunkt rett til utbetaling av sykepenger fra folketrygden opphører, dog tidligst fra den dag da full lønn fra foretaket eller konsernforetaket opphører.

Det skal gjøres fradrag i uførepensjonen i de tilfeller der summen av beregnede arbeidsavklaringspenger og uførepensjonen utgjør mer enn 70 % av lønn. Uførepensjonen reduseres etter reglene fastsatt i forskrift til lov om foretakspensjon. Den del av uførepensjonen som ikke utbetales til medlemmet skal godskrives foretakets eller konsernforetakets premiefond. Uførepensjon utbetales så lenge uførheten varer, dog høyst til nådd opptjenings-salder. Ved dødsfall utbetales uførepensjon ut måneden etter døds måneden.

7.2

Pensjonskassens styre avgjør om betingelsene for rett til uførepensjon er oppfylt og fastsetter uføregraden, jf. dog neste ledd. Har medlemmet rett til uførepensjon fra folketrygden er det en forutsetning for rett til uførepensjon fra pensjonsordningen at vedkommende samtidig fremmer krav om uførepensjon fra folketrygden. Uførepensjon fra pensjonsordningen fastsettes i slike tilfeller etter tilsvarende uføregrad som folketrygden har fastsatt med mindre særlige grunner tilsier noe annet.

Uførepensjon ytes likevel ikke hvis uførheten skyldes sykdom, skade eller lyte som medlemmet led av og må antas å ha kjent til ved opptak i pensjonsordningen og som medfører arbeidsuførhet innen to år etter opptaket.

For arbeidstakere som har vært medlem i annen pensjonsordning etter lov om foretakspensjon og som har gått direkte over i pensjonskassen, regnes toårskravet fra opptaket i den tidligere pensjonsordningen.

Det ytes heller ikke uførepensjon hvis uførheten skyldes forsettlig pådratt

skade. Det samme gjelder frivillig deltakelse i krig for fremmed makt.

7.3

Medlem som søker eller mottar uførepensjon, er forpliktet til å gjennomgå relevante og nødvendige legeundersøkelser som styret krever og til å gi alle opplysninger som kan være av betydning for bedømmelsen av uførheten. Pensjonskassen bærer utgiftene ved de legeundersøkelser som styret krever.

Medlemmet plikter å opplyse om eventuelle arbeidsinntekter utenfor foretaket eller konsernforetaket, og om eventuelle endringer i ytelse fra folketrygden. Styret kan bestemme at uførepensjonen bortfaller helt eller delvis dersom medlemmet ikke retter seg etter anvisninger fra lege eller nekter å overta stilling som styret finner høvelig.

8. Ektefellepensjon

8.1

Gjenlevende ektefelle etter et medlem eller fratrudd medlem har rett til ektefellepensjon ved medlemmets død jf. beskrivelse av ektefellepensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket. For fripoliser fremkommer eventuell rett på ektefellepensjon i den årlige kontoutskriften som blir sendt ut.

Ektefellepensjon utbetales fra den første i måneden etter den måned medlemmet dør. Ektefellepensjon utbetales ut måneden etter gjenlevende ektefelles død.

8.2

Ektefellepensjon ytes ikke dersom ekteskapet er inngått etter at medlemmet har fylt 65 år eller dersom dødsfallet inntreffer innen ett år etter at ekteskapet ble inngått og er en følge av sykdom, skade eller lyte som medlemmet hadde og som det må antas at vedkommende kjente til da ekteskapet ble inngått.

Ektefellepensjon utbetales uendret selv om gjenlevende ektefelle på ny inntreffer i ekteskap.

Ektefellepensjon ytes også til fraskilt ektefelle som har rett til ektefellepensjon. Etterlater et medlem seg både ektefelle og fraskilt ektefelle som begge har rett til ektefellepensjon, skal pensjonen deles mellom de pensjons-

berettigede i samsvar med gjeldende ekteskapslovgivning.

Rett til ektefellepensjon har også gjenlevende partner i partnerskap som er registrert i henhold til lov om registrert partnerskap.

9. Barnepensjon

9.1

Barn som medlemmet ved sin død plikket å forsørge eller forsørget har rett til barnepensjon ved medlemmets død, jf. beskrivelse av barnepensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket. For fripoliser fremkommer eventuell rett på ektefellepensjon i den årlige kontoutskriften som blir sendt ut.

Dersom medlemmet hadde deltidsstilling (reduisert arbeidstid) beregnes barnepensjonen først av pensjonsgrunnlaget etter full stilling. Deretter avkortes pensjonen i forhold til den aktuelle deltidsstilling. Samlet barnepensjon deles likt mellom de pensjonsberettigede barn.

Barn som før fylte 18/21 år, jf. beskrivelse av barnepensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket eller i fripolisen, er blitt ufør på grunn av sykdom eller ulykkes-tilfelle har fortsatt rett til barnepensjon etter fylte 18/21 år. Dette gjelder ikke adoptivbarn som ved adopsjonen var helt eller delvis ufør.

Barnepensjon utbetales fra den første i måneden etter den måned medlemmet dør, dog tidligst fra den dag barnet blir født.

Pensjonen kommer til utbetaling ut den måned barnet fyller henholdsvis 18/21 år, jf. beskrivelse av barnepensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket eller i fripolise, eller har full inntektsevne, jf. denne paragrafs fjerde ledd. Dør barnet før dette, utbetales pensjonen ut måneden etter barnets døds måned. Tillegg til barnepensjonen utbetales fra den første i måneden etter den måned barnet fyller henholdsvis 18/21 år, jf. beskrivelse av barnepensjonsplanen i avtalen med foretaket eller konsernforetaket eller i fripolisen.

9.2

Med barn forstås medlemmets barn, stebarn og fosterbarn.

Barnepensjon ytes likevel ikke til adoptivbarn og fosterbarn hvis adopsjonen har funnet sted eller fosterforholdet har tatt til etter at medlemmet fylte 65 år eller etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med minst 50 %. Når særlige grunner tilsier det kan styret i slike tilfeller tilstå hel eller avkortet barnepensjon etter generelle retningslinjer.

10. Regulering av pensjoner under utbetaling og pensjonistenes overskuddsfond

10.1

Det skal opprettes et pensjonistenes overskuddsfond for foretaket og hvert av konsernforetakene som pensjonskassen omfatter.

Overskudd på premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling skal hvert år overføres til pensjonistenes overskuddsfond.

10.2

Regulering av pensjonene foretas ved at de midler som er tilført pensjonistenes overskuddsfond, jf. pkt. 10.3, hvert år skal benyttes som engangspremie for tillegg til pensjonene.

Regulering av pensjoner under utbetaling skal foretas den 1. juli.

Reguleringen kan i et enkelt år ikke overstige den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp i året. Foretaket og hvert av konsernforetakene kan likevel bestemme at det skal gis høyere tillegg for at reguleringen av pensjonene i året og de to foregående år til sammen skal svare til økningen av grunnbeløpet i disse tre årene.

I det enkelte foretak skal alle pensjoner under utbetaling gis samme prosentvise tillegg.

10.3

Er midlene i pensjonistenes overskuddsfond i et år ikke tilstrekkelige til å dekke engangspremie for regulering i samsvar med den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp i året, kan foretaket og konsernforetakene bestemme at de nødvendige midler skal overføres til overskuddsfondet fra premiefondet eller ved innbetaling fra det enkelte foretak. Dersom midlene i pensjonistenes overskuddsfond overstiger det beløp

som trengs til engangspremie for regulering etter pkt. 10.2, skal resten av midlene tilføres premiefondet.

11. Premier og premiefond

11.1

Pensjonskassens hovedpremieforfall er 1. januar. Hvert år ved hovedpremieforfall innbetaler foretaket og konsernforetakene forskuddsvis til pensjonskassen den forsikringsteknisk beregnede premie for det enkelte foretak. Årets premie kan etter foretakets og konsernforetakenes beslutning helt eller delvis dekkes av midler i det enkelte foretaks premiefond.

For arbeidstakere som ansettes i løpet av kalenderåret skal det betales delpremie fram til neste hovedpremieforfall. Det samme gjelder for pensjonsforhøyelser som finner sted i løpet av kalenderåret.

For medlemmer som er minst 25 % uføre skal det være premiefritak under uførhet, jf. lov om foretakspensjon § 6–6. Premien til pensjonskassen reduseres i samsvar med den uføregrad som er fastsatt for vedkommende.

11.2

Finanstilsynet kan kreve at pensjonskassens forsikringstekniske beregningsgrunnlag endres dersom det ikke gir betryggende sikkerhet for medlemmenes opptjente pensjoner.

Premien kan endres dersom vesentlige forutsetninger som var lagt til grunn ved fastsettelse av beregningsgrunnlaget blir endret.

11.3

Det skal opprettes et premiefond for foretaket og hvert av konsernforetakene som pensjonskassen omfatter, jf. lov om foretakspensjon § 10–1 første ledd.

Foretaket og konsernforetakene kan yte tilskudd til premiefond i overensstemmelse med bestemmelsene i lov om foretakspensjon §§10–2 og 12–3 og lov om skatt av formue og inntekt § 6–46.

Midler skal tilføres premiefond i overensstemmelse med bestemmelsene i lov om foretakspensjon §§ 10–2 og 12–3. Midler i premiefond skal anvendes i overensstemmelse med bestemmelsene i lov om foretakspensjon §§10–3 og 12–3.

Premiefondsmidler for foretaket og for det enkelte konsernforetak som ved årets utgang overstiger seks ganger gjennom-snittet av årets premie og premiene for de to foregående år, skal tilbakeføres til foretaket eller konsernforetaket.

Foretaket eller det enkelte konsernforetak kan bestemme at premiefondsmidler som overstiger tre ganger gjennomsnittet av årets premie og premien for de to foregående år skal tilbakeføres til dette foretaket.

12. Rett til opptjent pensjon ved opphør av medlemskap

12.1

Arbeidstaker som slutter i foretaket eller konsernforetaket uten straks begynnende pensjon har rett til opptjent pensjon i pensjonsordningen ved fratreden, jf. pkt. 3.4 og lov om foretakspensjon § 4–6 annet ledd.

Hvis tjenestetiden, jf. pkt. 3.1 og 3.2, er mindre enn 12 måneder ved fratreden, faller retten til opptjent pensjon bort. Premiereserven for opptjent pensjon skal i så fall godskrives foretakets eller konsernforetakets premiefond.

Arbeidstakeren har rett til å fortsette opptjeningen av pensjonsrettigheter i en fortsettelsesforsikring, jf. lov om forsikringsavtaler § 19–7. Premie for fortsettelsesforsikringen betales av arbeidstakeren.

Er opptjent premiereserve knyttet til alderspensjon mindre enn 50 % av folketrygdens grunnbeløp, har medlemmet likevel bare rett til at premiereserven blir overført til annen foretakspensjonsordning eller til individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA), jf. lov om foretakspensjon § 4–7.

12.2

Pr 1.6.2003 er det i pensjonskassen utstedt fripolise på de opptjente rettigheter for ektefelle-, barn- og uførepensjon for de personer som var medlemmer av pensjonskassen pr. denne dato jf. dog tredje ledd.

Fra 1.6.2003 skal pensjonskassen utstede fripoliser som sikrer et fratrudd medlem rett til opptjent pensjon.

Fripolisene skal hvert år tildeles overskudd i henhold til forskrift av 30. juni 2006 nr. 869 til forsikrings-

virksomhetsloven, jf. § 4-2.

Overskuddet skal anvendes til økning av fripolisenes pensjoner. For fripoliser gjelder ikke bestemmelsene i pkt. 10.

Pensjonskassen må føre konto og sende ut kontoutskrift til fripoliseinnehaverne i samsvar med kapittel 8 i forskrift av 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsvirksomhetsloven.

Pensjonskassen må i henhold til informasjonspliktreglene i lov om forsikringsavtaler kapittel 11 sende fripoliseinnehaverne forsikringsbevis, jf. lov om forsikringsavtaler § 11–2, og nødvendig informasjon i forsikringstiden, jf. lovens § 11–3. Pensjonskassen må inngå avtale med et livsforsikringsselskap om overgang til individuell pensjonsforsikringsavtale etter skatteloven (IPA), jf. lov om foretakspensjon § 4–7, og tilbud om fortsettelsesforsikring hvis dette ikke tilbys av pensjonskassen selv.

Rett til alderspensjon inntreer fra det tidspunkt det fratrudd medlemmet når den pensjonsalder som gjaldt for stillingen på fratredelsestidspunktet, likevel senest fra fylte 67 år, og for øvrig i henhold til reglene i pkt. 6.

Rett til uførepensjon inntreer når det medlem eller fratrudd medlem får rett til uførepensjon fra folketrygden og for øvrig i henhold til pkt. 7. Uføregraden følger folketrygdens uføregrad. Det fratrudd medlem må framsette krav om uførepensjon overfor pensjonskassen. Ektefelle etter medlem eller fratrudd medlem har rett til ektefellepensjon i henhold til pkt. 8. De pensjonsberettigede må framsette krav om ektefellepensjon overfor pensjonskassen.

Barn etter medlem eller fratrudd medlem har rett til barnpensjon i henhold til reglene i pkt. 9. De pensjonsberettigede må framsette krav om barnpensjon overfor pensjonskassen.

12.3

Dersom arbeidstakeren umiddelbart etter fratreden blir medlem i en annen pensjonsordning etter lov om foretakspensjon, kan pensjonsretten etter arbeidstakerens ønske overføres til den nye pensjonsordningen. Premiereserven for opptjent pensjon som skal overføres til annen pensjonsordning, fastsettes i henhold til

beregningsgrunnlaget i pensjonskassen. Dersom det overførte beløp ikke er tilstrekkelig til å dekke premiereserven for opptjent pensjon beregnet etter den nye pensjonsordningens beregningsgrunnlag, er pensjonskassen, foretaket eller konsernforetaket ikke forpliktet til å dekke manglende beløp.

13. Utbetaling av pensjoner

13.1

Pensjoner utbetales etterskuddsvis hver måned. Utbetaling av pensjon skjer til den pensjonsberettigede.

Barnpensjon utbetales til barnets mor eller far eller til eventuell annen verge, eller til barnet selv hvis dette er myndig.

Restpensjon ved død utbetales til boet til den avdøde.

13.2

Pensjonskassen skal svare rente av pensjonsbeløp i samsvar med lov om forsikringsavtaler § 18–4 når det er gått to måneder etter at forsikringsstilfellet er inntruffet, likevel tidligst fra to måneder etter at fullt dokumentert melding om forsikringstilfellet er sendt til pensjonskassen.

Krav på forfalte pensjoner foreldes normalt etter 3 år, jf. lov om forsikringsavtaler § 18–6.

Dersom den årlige utbetaling av alders- og ektefellepensjon på utbetalings-tidspunktet, eller ved senere nedsettelse, blir mindre enn 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp, vil pensjonskassen på det tidspunkt omgjøre pensjonens utbetalingstid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetalingen skal utgjøre minst 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Kontantverdien av pensjonen skal være den samme før og etter omgjøringen.

FORSIKRINGSRETTSLIGE BESTEMMELSER

14. Foretakenes informasjonsplikt og medlemmenes opplysningsplikt mv.

14.1

Foretaket eller konsernforetaket skal, med pensjonskassens bistand, gi arbeidstakerne skriftlig informasjon om pensjonsordningens avtale og vilkår. Informasjonen skal være utformet slik at det gir arbeidstakerne et godt bilde av

medlemmenes rettigheter, premiene og pensjonsordningens ytelser. Informasjonen skal være i overensstemmelse med lov om foretakspensjon § 2–8 med tilhørende forskrifter og lov om forsikringsavtaler § 19–3.

Ved endringer av betydning skal foretaket eller konsernforetakene gi arbeidstakerne tilsvarende skriftlig informasjon.

14.2

Ethvert medlem og enhver som hever eller krever pensjon er forpliktet til å gi pensjonskassen de opplysninger, legitimasjoner og attester som er tilgjengelige for vedkommende og som pensjonskassen trenger for å kunne ta stilling til pensjonskravet og utbetale pensjonen. Vedkommende må gi riktige og fullstendige svar på pensjonskassens spørsmål.

Dersom det ved framsetting av pensjonskrav gis uriktige eller ufullstendige opplysninger som vedkommende vet eller må forstå kan medføre at det blir utbetalt pensjon som denne ikke har krav på, faller retten til pensjon bort.

Dersom forholdet bare er lite klanderverdig, bare angår en del av kravet eller dersom det foreligger særlige grunner, kan vedkommende etter reglene i lov om forsikringsavtaler § 18–1 likevel ha rett til redusert pensjonsytelse i forhold til de pensjonsytelser som er fastsatt i vedtektene.

14.3

Har vedkommende gitt uriktige opplysninger eller fortiet omstendigheter av betydning for pensjonsforholdet eller av andre grunner fått utbetalt for mye, kan pensjonskassens styre kreve tilbakebetalt for meget utbetalt pensjonsbeløp som er mottatt i strid med redelighet og god tro. Styret kan bestemme at tilbakebetaling skal skje ved reduksjon i framtidige utbetalinger.

14.4

Eventuelle utgifter forbundet med oppfyllelse av opplysningsplikten er pensjonskassen uvedkommende. Pensjonskassen bærer likevel utgifter til legeundersøkelser og legeattester som den selv krever.

15. Rettighetenes uangripelighet

15.1

De rettigheter som et medlem har opptjent i henhold til avtalen med foretaket eller konsernforetaket og disse forsikringsvilkår, kan ikke overdras eller pantsettes. Det kan heller ikke tas arrest, utlegg eller utpanting i dem. Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke for forfalte krav på pensjon, jf. lov om forsikringsavtaler § 19–13.

16. Ansvarsbegrensning som følge av krigshending

16.1

Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at pensjonskassens ytelser bare skal utbetales delvis.

Har pensjonskassen lidt tap på grunn av krig, kan pensjonskassens styre vedta at pensjoner under utbetaling og opptjente pensjoner inntil videre skal reduseres så lenge det anses nødvendig av hensyn til pensjonskassens fortsatte virksomhet. Vedtaket må godkjennes av Finanstilsynet.

16.2

Hvis et medlem dør som følge av frivillig deltakelse i krig for fremmed makt, er pensjonskassens ansvar begrenset til premiereserven som var oppsamlet for vedkommende på det tidspunkt dødsfallet fant sted.

Premiereserven nyttes til sikring av etterlattepensjoner i det forhold som framgår av pkt. 8 og 9. Et medlem som har tapt sin inntektsevne som følge av frivillig deltakelse i krig for fremmed makt, får ikke rett til uførepensjon.

Pensjonskassens styre kan likevel, med samtykke fra Finanstilsynet, bevilge uførepensjon og etterlattepensjoner med inntil de beløp som ytes etter bestemmelsene i pkt. 7- 9.

17. Prøving av pensjonskassens vedtak

17.1

Vedtaket av styret i pensjonskassen kan av den vedtaket gjelder, bringes inn for en voldgiftsrett innen seks uker etter at vedkommende har fått melding om vedtaket.

Voldgiftsretten består av tre medlemmer. Ett medlem oppnevnes av den som krever voldgiftsbehandling

samtidig med at kravet om slik behandling framsettes, ett medlem av styret innen 14 dager etter at kravet er framsatt, mens det tredje medlem oppnevnes av tingretten i den kommune hvor pensjonskassen har sin registrerte adresse.

Medlemmene av pensjonskassen og dens styre kan ikke oppnevnes som voldgiftsdommere. En person kan ikke oppnevnes som voldgiftsdommer dersom det foreligger forhold som skaper berettiget tvil om vedkommendes upartiskhet eller uavhengighet, jf voldgiftsloven § 14.

Voldgiftsrettens avgjørelse er bindende for begge parter. Inntil avgjørelsen foreligger, gjelder styrets vedtak i saken. Voldgiftsretten bestemmer hvordan utgiftene ved voldgiften skal dekkes av partene.